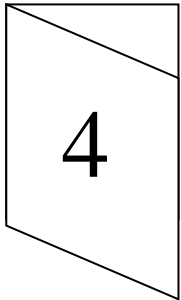

Instruktioner:

Dette er et dilemma-spil, hvor vi følger Sigele der bor i Rwanda.

De følgende 42 sedler skal foldes, så tallet vender opad, og teksten nedad, som vist nedenfor. Sedlerne skal fordeles ud på en græsplæne, et gulv, et bord eller lignende. Spejderne går to-og-to og starter ved "start", og skal efterfølgende selv være med til at forme historien.

L a n d s b y e n

Historien foregår i Rwanda, et lille land i det sydøstlige Afrika. Rwanda er et meget smukt land, der ligger langs Nyasa Søen med høje skovklædte bjerge, men det er også et meget fattigt land. Mange mennesker i Rwanda er ramt af aids. En del børn har mistet begge deres forældre til sygdommen og er tvunget til at bo hos slægtninge, der knapt har råd til at have dem boende. I denne historie følger vi pigen Sigele, der bor hos sin bedstefar, fordi hendes forældre er døde af aids. **Undervejs i historien** stopper vi op, og så skal I diskutere og bestemme, hvad Sigele skal gøre.

START

1 Støvet fyger hen over Sigeles bare fødder.

Vinden blæser ind gennem landsbyen, ind over begravelsespladsens trækors og rusker i de blomster, hun har lagt på forældrenes grav. Navnet på det ene kors er snart ulæseligt, det andet er helt nyt.

Nu bor Sigele hos sin bedstefar. Han er som mange andre i landsbyen syg og ligger derhjemme, ude af stand til noget.

Sigele vender sig fra gravene og ser ind over landsbyens tage. Langt bag landsbyen og de fjerne bakker ved hun, at den store by ligger. Folk fortæller, at man kan tjene penge der, og man kan købe sin egen mad.

- *Tager Sigele ind mod den store by, gå til 8*

- *Går Sigele hjem til bedstefaderen, gå til 2*

2 På vej hjem fra begravelsespladsen har Sigele

tigget majsmelet fra nogle naboer.

Det er ikke meget, men noget mad kan det da blive til. Sigele sidder ved det åbne ildsted og laver

majsgrød til hende og bedstefar. Røgen svider lidt i øjnene. Her i landsbyen laver alle mad over åben ild. Da grøden er færdig, går hun ind i hytten med den. Der er mørkt i bedstefarens hus, men hun

hører ham hoste fra sengen. Den ene skål med mad, det kunne blive til i dag, serverer hun for bedstefaren og håber, han levner noget.

Han spiser lidt og hoster hen over resten, før han skubber tallerkenen væk. Sigele ved ikke, om hun vil blive syg ligesom

bedstefar, hvis hun spiser maden, men hun er virkelig sulten. Hvad skal hun gøre?

- *Spiser Sigele resten, gå til 5*

- *Lader hun maden være, gå til 6*

3 Der er gået et par dage. Der er røre i landsbyen. Folk siger, at der er en rig mand på vej til landsbyen for at købe en jomfru. Det siges, at hvis man ligger med en jomfru, skulle det hjælpe mod Sygdommen. Nabokonen mener, han måske vil tale med Sigeles bedstefar. "Hvor vil det være godt for jer, hvis I får nogle penge selv," siger hun. "Så behøver du heller ikke at komme og tigge om majsmel hver dag." Sigele er ikke helt sikker på, om det er en god idé, men hvad skal hun gøre?

- *Forlader Sigele landsbyen og tager ind mod den store by, gå til 11*
- *Går Sigele ind og passer sin bedstefar, gå til 4*

3

4 Nede fra landsbyformandens hus kan

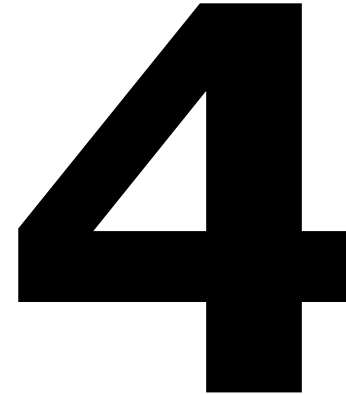
Sigele høre, at de fester til ære for den rige mand. Der er mange folk forsamlet, og Sigele hører dem grine.

I løbet af natten får bedstefar et forfærdeligt hosteanfald. Han begynder at hive mærkeligt efter vejret, og selv om Sigele holder ham i hånden og kalder på ham, kan han ikke se hende. Efter en tid ligger han helt stille med åbne øjne, og Sigele løber ind til nabokonen efter hjælp.

Da nabokonen ser på bedstefar, er hun helt sikker. Nu er han død. Hun lover at tage sig af Sigele – hun skal nok lave aftale med rigmanden i morgen tidlig.

- Flygter Sigele i løbet af natten, gå til 7

- Lægger Sigele sig til at sove i hytten, gå til 34

5 Sigele beslutter sig for, at det ikke kan være så farligt at spise maden bare, fordi bedstefar har hostet på den. Hun er for sulten til at lade den stå, og det gør godt at få noget at spise. Efter maden går hun ud og snakker lidt med nogle af de andre piger i landsbyen, før hun går tilbage og ser til bedstefar.

- *Gå til 3*

5

6 Ærgerlig over at bedstefar har ødelagt
maden, skraber Sigele resterne ud og
rensere deres skål til næste gang, de skal spise.
Hun er ret sulten, men da der ikke er andet
at spise, lægger hun sig til at sove, mens hun
håber på, at det bliver bedre i morgen.
- *Gå til 3*

6

7 Landevejen er uhyggelig om natten. Der er mørkt, og Sigele er bange både for vilde dyr og røvere.

På et tidspunkt bliver hun fanget i lyset fra en bil. En rar mand lader hende sidde på ladet af sin bil, mens han kører ind til byen.

Træt og sulten sidder hun og tænker på bedstefar, som hun nu ikke skal passe længere.

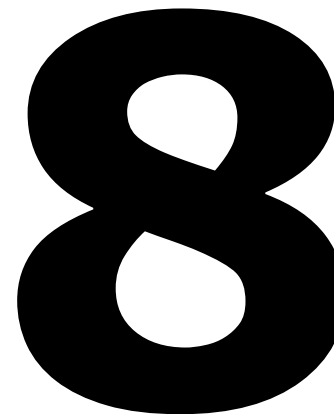
- *Gå til 11*

8 Der er lang vej ind til byen. Sigele har gået det meste af dagen, og hun kan ikke engang se byen endnu. Da hun er lige ved at give op, stopper en mand i en bil med en masse kyllinger i bur på ladet op. Manden smiler bredt til hende og spørger, om hun har lyst til at køre ind til byen med ham.

- *Sætter Sigele sig ind i bilen, gå til 10*

- *Siger hun nej og går videre til fods, gå til 9*

9 Da det er ved at blive aften går det op for Sigele, at der er for langt til byen til, at hun kan gå det på en dag. Måske tager det endda mere end to dage. Hun har ikke noget mad og ikke noget at drikke. Med tårer i øjnene vender hun om og begynder at gå tilbage imod landsbyen.

Sent om aftenen kommer hun tilbage, sulten og tørstig og meget meget træt. Hun drikker det vand, der er tilbage i hytten og lægger sig til at sove. I morgen må hun hente vand og se, om hun kan tigge sig til noget mad fra naboen, så der ikke skal gå alt for længe, inden de får noget at spise.

- *Gå til 3*

10 Den smilende mand er mægtig sød ved Sigele. Hun får lov til at sidde på passagersædet ved siden af ham, og han køber mad og sodavand til hende på vejen. Da de kan se byen i det fjerne, holder manden ind til siden og vil have, at Sigele har sex med ham som tak for køreturen. Sigele må enten løbe sin vej i en fart eller gøre, som han vil have.

- *Løber Sigele, gå til 11*

- *Gør hun, som manden vil have, gå til 35*

10

11 Byen er stor og forvirrende i forhold

til landsbyen, som Sigele kommer fra.

Biler, mennesker, butikker og larm alle vegne

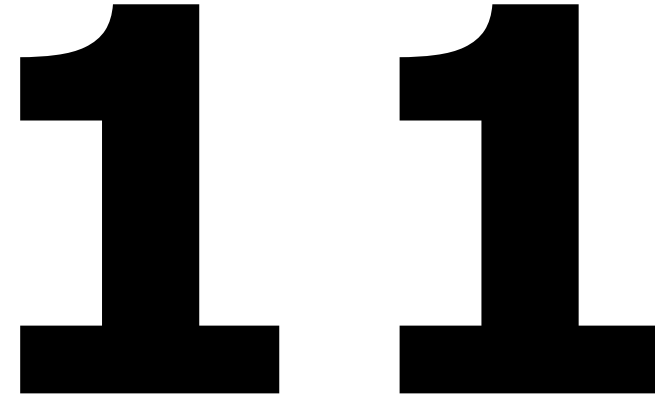
Sigele kender ingen i byen og har ikke noget sted at bo. Heller ikke noget at spise.

Efter en tid begynder hun at holde øje med andre børn. I en gyde ser hun to store drenge, der ser ud til at undersøge et lille skur bygget af papkasser. De kigger i poser og tasker, der er i skuret.

Pludselig kommer en pige på Sigeles alder rundt om hjørnet og ser de to drenge. Hun begynder straks at råbe op og fægte med armene ad de to drenge. Drengene ser ikke imponerede ud, og pigen prøver at gå frem imod dem. Det er helt tydeligt hendes skur og hendes ting.

- Hjælper Sigele pigen med at jage drengene væk, gå til 12

- Holder hun sig i baggrunden, gå til 13

12 Sigele tager en kæp fra en skraldespand

og slår den mod husmuren. Hun har før prøvet at slå slanger ihjel på landsbyens marker, så hendes slag virker tunge og får drengene til at stoppe op. Efter at have set hinanden an i en tid, fortrækker drengene. Sigele finder ud af, at pigen hedder Lucy, og hun inviterer Sigele til at bo hos hende i skuret.

- *Gå til 15*

12

13 Drengene overtager pigens hus og smider de ting ud på gaden, som de ikke vil have selv. Sigele finder ud af, at pigen hedder Lucy, og efter at hun har hjulpet Lucy med at samle tingene op, beslutter de sig for at bygge et nyt skur sammen.

Her kan de bo.

- *Gå til 15*

13

14 Sigele og George bliver rigtig gode venner. Faktisk tænker Sigele mere på George som sin kæreste. Selv om det kan være svært at finde mad nok, og det ikke er særlig sjovt at bo i et skur af papkasser, når det regner, så er det hele lidt lettere, når hun er sammen med George.

- *Gå til 27*

14

15 Sigele går ind til centrum for at lede skraldespandene langs den store hovedgade igennem for mad. Hun bemærker en dreng, som prøver at tjene penge ved at vaske bilruder på de biler, der holder for rødt. Han ser pæn ud og er nok kun en lille smule ældre end Sigele.

Pludselig ser Sigele, at en bil i høj fart kommer hen imod drengen.

- Springer Sigele ud på vejen for at skubbe drengen til side, gå til 17.

- Holder Sigele sig væk fra den farlige gade, gå til 18.

15

16 Da Sigele vender tilbage til Kenan næste dag, er han død. Hvad gør Sigele med Kenans ting?

- Lader dem ligge og skynder sig videre gå til 19
- Vælger Sigele at gå tingene grundigt igennem, gå til 37

16

17 Med nød og næppe lykkes det Sigele at få drengen hevet væk fra bilen. De ligger et øjeblik chokerede på fortovet og kigger på hinanden. Han takker hende og fortæller hende, at han hedder George. De to hjælpes ad med at finde mad, og hun tager ham med hjem til sit og Lucys papkasseskur.
- *Gå til 14*

17

18 Drengen undgår med nød at næppe

at blive ramt og tumler ind mod en
lygtepæl lige ved siden af Sigele, mens bilen
kører dyttende væk. Sigele hjælper ham
opop og inviterer ham hjem til Lucy og deres
papkasseskur.

Drengen fortæller, at han hedder George og
bor på gaden ligesom pigerne. Pigerne tilbyder
han kan bo hos dem.

- *Gå til 14*

18

19 Da Sigele roder Kenans ting igennem

finder de både hans transistorradio, men også nogle penge. Nu kan de for første gang i flere dage købe rigtig mad og spise sig mætte. Men pengene slipper hurtigt op og de må igen tigge eller strejfe omkring.

Når man er barn og bor på gaden, er det godt at have nogen til at passe på sig.

Også selv om det er andre børn. Lucy, George og Sigele holder godt sammen. De deler det mad, de skaffer, samler ting ind til hinanden, hvis de finder noget, en af de andre kan bruge. Sigele og Lucy samarbejder mest om at lede i skraldespande. For det meste vasker George bilruder, men af og til er han væk i nogen tid og kommer tilbage med rigtig mad eller ting, han har købt.

Efter en tid bliver Lucy syg, og Sigele og George er nødt til at finde ud af, hvem der skal passe hende, mens den anden forsøger at skaffe mad.

- Skal Sigele blive hos Lucy, gå til 20

- Skal Sigele gå ud og skaffe mad, gå til 21

19

20 Sigele passer Lucy hele dagen. Det er ikke særlig sjovt. Det minder om, da hun passede bedstefar. Desuden er det kedeligt at sidde i et papkasseskur med Lucy, der er for syg til at snakke.

Det bliver meget sent, før George kommer tilbage, men da han endelig kommer, har han mad med til dem alle og medicin til Lucy. Han vil ikke sige, hvordan han har fået det, men Sigele er så glad, at hun ikke spørger mere.

- *Gå til 22*

20

21 Sigele ved, at hun kun lige kan skaffe penge nok til at købe en smule mad til sig selv ved at sortere affald. Derfor går hun ind imod midten af byen for at tigge. Hvis hun er heldig, kan hun få penge nok til at købe noget til dem alle tre eller måske finde noget, der kan spises, et sted.

Men det er ikke nogen god dag. Sigele finder ikke noget at spise inde i byen, og hun har kun fået et par næsten værdiløse mønter ud af at tigge hele dagen. Hun er træt og ked af det, da hun går tilbage imod gyden, hvor skuret med Lucy og George står.

På grænsen til slumkvarteret er der en fuld mand, der kalder på hende. Han siger, at hun må få nogle penge, hvis hun vil gøre ham en tjeneste. Han virker ret ulækker, og tjenesten har vist noget med sex at gøre. Hvad skal hun gøre?

- Hvis Sigele skynder sig tilbage til skuret, gå til 24

- Hvis Sigele går over til den fulde mand for at tjene penge, gå til 35

21

22 Det må have været den forkerte medicin, George havde med hjem. For næste morgen har Lucy det ikke bedre. En af dem er nødt til at blive hjemme og passe Lucy igen denne dag.

- Skal Sigele blive hos Lucy, gå til 23

- Skal Sigele gå ud og skaffe mad, gå til 25

22

23 Det bliver en lang, kedelig og sulten dag for Sigele og Lucy. George kommer ikke tilbage, og de ved ikke, hvad der er sket med ham. Næste dag bliver Sigele nødt til at gå ud og forsøge at skaffe noget mad til dem, selv om det betyder, at Lucy skal ligge alene i papkasseskuret.

- *Gå til 25*

23

24 De er alle sammen sultne og kede af det den aften. Sigele er ikke kommet tilbage med penge nok til at købe rigtig mad. Det kan kun blive til et lille stykke brød til deling. Næste morgen er de rigtig sultne, og Lucy har det stadig meget dårligt.

- Skal Sigele blive hos Lucy, mens George går ud i byen, gå til 23
- Skal Sigele gå ud og forsøge at skaffe mad, gå til 25

24

25 I sin søgen efter mad kommer Sigele ud fra en gyde. Pludselig står hun mellem en masse piger, der er klædt næsten ens. I skjorte og med et tørklæde om halsen. De synger, mens de går, og er alle på vej i samme retning. Efter at være trådt til side ser Sigele, at nogle af de andre gadebørn følger efter optoget.

- Følger Sigele også med, gå til 26

- Søger hun videre efter mad et andet sted, gå til 29

25

26 Pigerne går til en nærliggende skole og skal åbenbart til at forklare pigerne i skolen noget. De skiftes til at træde frem og fortælle om sig selv og deres familie. De fortæller om afholdenhed før ægteskab og om dem i deres familie, som er døde af Sygdommen.

Sigele ser en stor taske, der er fyldt med mad til pigerne. Her er mad nok til hende og de andre i mange dage. En stor pige står ved tasken med ryggen til.

- *Stjæler Sigele tasken, gå til 41*

- *Fortæller Sigele den store pige om Lucy og George, gå til 28*

26

27 Sigele lærer hurtigt de andre børn i

området at kende. Under en bænk ved en stor parkeringsplads bor en dreng ved navn Kenan, alene. Hans hjem består af en bunke snavsede klude. Kenan er meget syg: slørede øjne, hulkindet og radmager. Han har været syg, siden han var lille.

De andre gadebørn kalder ham transistor-Kenan, fordi hans eneste trøst i sygdommen er en transistorradio, han ligger med øret tæt ved.

Kenan er sjov at snakke med, når han er frisk. Han ved meget om mange ting fra sin radio, og Sigele nyder også at høre med på musikken. En dag er Kenan så svag, at han ikke længere kan tigge. Han beder Sigele om hjælp.

- Tilbyder hun at snakke med de andre, om Kenan kan bo hos dem, gå til 16

- Deler Sigele den mad med ham, som hun har samlet til hende og de andre, gå til 38

- Tilbyder hun at sælge hans transistorradio for penge, gå til 40

Siger hun nej til at hjælpe ham, gå til 39

27

28 Den store pige fortæller om det arbejde, pigerne laver. De er spejdere og prøver at forklare andre piger, hvordan de skal undgå at blive smittet med Sygdommen, der, når man lige er smittet hedder hiv, og senere bryder ud i en dødelig sygdom, der hedder aids. Sigele ved, det er farligt at snakke om sygdommen. De har fortalt derhjemme i landsbyen, at man kan blive forvist, hvis man snakker om den, så hun bliver helt bange. Men pigen fortæller, at man er nødt til at snakke om Sygdommen, ellers går den aldrig væk.

Pigen giver Sigele noget af maden og siger til hende, at hun skal komme igen i morgen til børnehjemmet, der ligger ikke langt derfra.

- Kommer Sigele til børnehjemmet næste dag, gå til 33

- Bruger Sigele i stedet næste dag til at lede efter mad og George, gå til 32

28

29 Det er ikke nemt at skaffe mad til

to og helst også medicin, når man normalt kun lige kan klare sig selv. Sigele kan godt se, at hun er nødt til at gøre noget andet end det, hun plejer, hvis hun skal have håb om at hjælpe både Lucy og sig selv.

Der skal være fodboldkamp mellem to hold i en anden del af byen. Måske smider tilskuerne deres dåser og flasker fra sig, så man kan samle dem sammen og få penge for dem. Men der er meget langt at gå, og det vil blive sent, inden hun kommer tilbage til Lucy.

Der er også en mand, der sælger frugter i nærheden af den gyde, hvor de bor. Han falder af og til i søvn, når han sidder i sin bod. Så kan hun måske nå at hugge nogle penge fra hans pengekasse eller i hvert fald tage nogle frugter fra boden.

- Skal Sigele prøve at samle flasker og dåser ved fodboldkampen, gå til 31

- Skal Sigele forsøge at stjæle fra frugthandleren, gå til 36

29

30 Sigele ser en stor taske, der er fyldt med mad til pigerne. Her er mad nok til hende og de andre i mange dage. En stor pige står ved tasken med ryggen til.

- *Stjæler Sigele tasken, gå til 36*
- *Fortæller Sigele den store pige om Lucy og George, gå til 28*

30

31 På vej hen til fodboldstadion kommer

Sigele forbi de piger, hun så tidligere. De står ved en skole, hvor de fortæller pigerne i skolen om, hvordan man undgår at blive syg af den sygdom, Sigeles far og mor døde af.

- Fortsætter Sigele til stadion, gå til 32

- Går Sigele hen for at høre på pigerne, gå til 30

31

32 Et liv som gadebarn er et uvist liv.

Måske kommer George ikke hjem fra de mystiske ture, hvor han skaffer mad og medicin, måske dør Lucy, måske bliver Sigele syg. En dag kan der være mad nok, den næste alt for lidt. Her slutter historien om Sigele og hendes kammerater.

32

33 Efter at have hørt Sigeles historie tilbyder den store pige at snakke med børnehjemmet, om Sigele og hendes venner kan blive der. Hun tilbyder også Sigele at være med hos spejderne og hjælpe andre piger ved at fortælle dem sin historie og ved at forklare, hvordan man undgår at blive smittet med hiv. Det er ikke mange i Rwanda, der får sådan en chance. Historien slutter bedre for Sigele, end for mange andre som hende.

33

34 Det er en udbredt myte i Rwanda, at man kan blive helbredt for aids, hvis man har sex med en jomfru. Det er selvfølgelig ikke sandt, men det værste ved myten er, at det fører til, at mange helt unge piger smittes med hiv. Det er også meget tænkeligt, det sker for Sigele, hvis hun ikke kan undgå den rige mand, der er kommet til landsbyen, og derfor slutter historien her.

34

35 Som en del af aids-oplysningen i det sydlige Afrika opfordres både mænd og kvinder til ikke at have sex, før de er blevet gift. Og derefter til kun at have sex med den, man er gift med. Hvis man har sex med andre, er der en større risiko for, at man bliver smittet med hiv, især fordi man ikke ved, hvem de ellers har været sammen med. Hvis man alligevel er sammen med en, man ikke kender, og som ikke er testet for hiv, skal man bruge kondom for ikke at blive smittet. Men det har Sigele heller ikke, og derfor slutter historien her.

35

36 Når man ikke har mange penge, er det fristende at stjæle. Et sådant liv kan gå ind og ud af de farlige fængsler og lede til handlinger, man ellers ikke ville have tænkt, man kunne finde på. Vi ved ikke, om Sigele klarer sig på den forkerte side af loven, men her stopper historien.

36

37 Sigele lader Kenans ting ligge og skynder sig

videre,

Man kan ikke være bekendt at rode i de dødes sager, tænker hun. Når man er barn og bor på gaden, er det

godt at have nogen til at passe på sig.

Også selv om det er andre børn. Lucy, George og Sigele holder godt sammen. De deler det mad, de skaffer, samler ting ind til hinanden, hvis de finder noget, en af de andre kan bruge.

Sigele og Lucy samarbejder mest om at lede i skraldespande. For det meste vasker George bilruder, men af og til er han væk i nogen tid og kommer tilbage med rigtig mad eller ting, han har købt.

Efter en tid bliver Lucy syg, og Sigele og George er nødt til at finde ud af, hvem der skal passe hende, mens den anden forsøger at skaffe mad.

- Skal Sigele blive hos Lucy, gå til 20

- Skal Sigele gå ud og skaffe mad, gå til 21

37

38

Sigele, deler sin mad med Kenan, men han kan næsten ikke spise noget.

Da Sigele vender tilbage til Kenan næste dag, er han død. Hvad gør Sigele med Kenans ting?

- Lader dem ligge og skynder sig videre gå til 19
- Vælger Sigele at gå tingene grundigt igennem, gå til 37

38

39

Sigele beslutter sig for at hun hellere og må tænke på sig selv og George, og siger derfor til Kenan at hun ikke kan hjælpe. På vej hjem får hun dårlig samvittighed. Tænk nu hvis han får det bedre hvis han får lidt at spise. Sigele beslutter sig for at besøge Kenan, dagen efter. Da Sigele vender tilbage til Kenan næste dag, er han død. Hvad gør Sigele med Kenans ting?

- Lader dem ligge og skynder sig videre gå til 19
- Vælger Sigele at gå tingene grundigt igennem, gå til 37

39

40

Sigele tilbyder Kenan at sælge hans radio. Først forstår han ikke hvad hun vil. Men da det går op for

ham at hun vil fravriste ham hans kæreste eje, radioen,

bliver han splittertosset. Skrid, forsvind! hvæser han og

hoster voldsomt. Sigele tænker alligevel at hun i morgen

vil gå tilbage og give ham lidt mad.

Da Sigele vender tilbage til Kenan næste dag, er han død. Hvad gør Sigele med Kenans ting?

- Lader dem ligge og skynder sig videre gå til 19

- Vælger Sigele at gå tingene grundigt igennem, gå til 37

40

41

Sigele beslutter sig for at stjæle tasken.

Hun snupper den mens den store pige kigger væk, og løber alt hvad hun kan. Pigerne opdager det hurtigt og sætter efter Sigele. Ind og ud af gyder, op af trapper og ind imellem boder, løber de. Det går så stærkt at en masse ting vælter og et helt parti krukker går i stumper og stykker. Sigele drejer sundt om et hjørne og står nu i en blindgyde, foran ser hun en stor sort dør.

Pigerne er sammen med politiet nu og lige i hælene på hende.

Hvad gør hun?

- *Åbner Sigele døren og gemmer sig i huset, gå til 42*
- *Vender Sigele sig om og lader sig fange af pigerne og politiet, gå til 36*

42

Der er helt mørkt i huset, da Sigele smækker
døren
i bag sig, lige inden pigerne og politiet kommer.
Hun stiller tasken fra sig og kryber længere ind i
mørket.
Hun kan høre de tramper omkring udenfor og kan
ikke
forstå hvor hun er blevet af. Pludselig er der en
pige
der tager i døren. Pigen finder tasken, men det
lykkes
Sigele at gemme sig i mørket og lidt
efter kan hun liste ud af huset.

- Gå til 36

42